

facilitate the most effective decision-making, increase commitment, and ultimately contribute to increasing the company's competitiveness.

References:

1. Grynko T.V., Hviniasvili T.Z., Shynkarenko A.V. Osoblyvosti formuvannia mekhanizmu motyvatsii ta stymuliuvannia personalu pidpriemnytskykh struktur [Peculiarities of the formation of the mechanism of motivation and stimulation of personnel of business structures]. *Ekonomichnyi prostir*. 2021. № 174. P. 63–68.
2. Grynko T.V., Hviniasvili T.Z., Zahynailo V.A. Rol liderstva ta komunikatsii u zabezpechenni rozvytku suchasnykh pidpriemnytskykh struktur [The role of leadership and communications in ensuring the development of modern business structures] *Biznes-inform*. 2022. № 5. P. 77–83.
3. Hviniasvili T., Grynko T. Innovative strategies of business entities staff management. *Upravlinnia rozvytkom subiektiv pidpriemnytstva v umovakh vyklykiv XXI stolittia* [Managing the development of business entities in the context of the challenges of the 21st century]: Collective monograph, 2019. P. 174–203.
4. Hendrawan R., Rosari R., Nastiti T. The basic themes of talent management: Bibliometric analysis and systematic literature review. *Cogent Business & Management*. 2024. № 11(1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2429016>.
5. Martinez-Morin P.C., Diez F., Solabarrieta J., Fernandez-Rico J.M., Igoa-Iraola E. Talent Management Digitalization and Company Size as a Catalyst. *Systems*/ 2024. № 12(5). P. 168. <https://doi.org/10.3390/systems12050168>.
6. Talamala S. An Analysis of the Talent Management Process's Digital Transformation in Indian Context. *Int. Manag. Rev.* 2023. № 19, P. 36–114.

Білявська А. В., Гордєєва-Герасимова Л. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ JUST-IN-TIME

Система управління Just-in-Time (JIT) є однією з найбільш передових та ефективних концепцій організації виробничих процесів, яка спрямована на мінімізацію витрат, усунення зайвих запасів та підвищення загальної продуктивності підприємства. Завдяки ретельно спланованій координації постачання матеріалів, оптимізації робочих процесів та використанню сучасних методів контролю якості, компанії, що впроваджують JIT, можуть значно скорочувати виробничі цикли, зменшувати фінансові витрати та підвищувати ефективність використання всіх ресурсів, що, у свою чергу, сприяє гнучкості виробництва та швидкому реагуванню на зміни попиту на ринку.

Вперше ця концепція була розроблена японською компанією Toyota у середині XX століття і згодом поширилася на інші галузі промисловості.

Застосування цієї системи стало підґрунтям для досягнення конкурентних переваг для багатьох компаній, в тому числі і для Toyota. «ЛІТ став ключовим елементом виробничої філософії Toyota, відомої як Toyota Production System (TPS), та значною мірою сприяв успіху компанії» [1]. Основною ідеєю даної системи виступає концепція доставляти необхідні матеріали, компоненти та ресурси в чітко визначений час, коли вони потрібні для виробництва, а не заздалегідь. Це мінімізує запаси, знижує витрати на зберігання і дозволяє уникнути перевантажень на складах. В основі цього підходу лежить принцип «точно в строк», який забезпечує безперервність виробничого процесу з мінімальними витратами.

Використання ЛІТ вимагає високого рівня координації між усіма ланками виробничого ланцюга. Постачальники повинні забезпечувати точні і своєчасні поставки, а виробники чітко дотримуватися графіків і реагувати на зміни попиту. Це вимагає розгортання сучасних інформаційних систем, які дозволяють швидко обмінюватися даними між усіма учасниками процесу. У країнах з розвиненою економікою її впровадження супроводжується широким використанням автоматизованих систем управління та тісною інтеграцією з постачальниками.

В Україні впровадження Just-in-Time все ще перебуває на початковій стадії. Хоча деякі великі виробничі підприємства, особливо в автомобільній та електронній галузях, вже використовують окремі елементи цієї системи, але загальний рівень інтеграції залишається обмеженим. Це пов'язано з недостатнім розвитком логістичної інфраструктури, нестабільним економічним середовищем та недостатньою координацією між учасниками виробничого ланцюга.

Однак, українські підприємства все частіше розглядають переваги системи, особливо з точки зору зниження витрат і підвищення конкурентоспроможності. Впровадження цієї системи в Україні потребує інвестицій у розвиток передових технологій, навчання персоналу та створення сприятливих умов для співпраці з надійними постачальниками. Одним із прикладів вдалого застосування Just-in-Time – це «впровадження автоматизованої системи управління складом Warehouse management system (WMS) та оцифровування усіх процесів в компанії «АМАКО Україна» [2], яка є одним із провідних постачальників сільсько-господарських запасних частин в Україні. Це дозволило втричі збільшивши ефективність роботи складу, який розташований у Київській області, на довоєнний час [2]. З головних переваг системи Just-in-Time – це значне скорочення

тривалості виробничого циклу. Як наслідок, підприємства можуть швидше адаптуватися до змін на ринку, впроваджувати нові продукти та задовольняти потреби клієнтів. Крім того, скорочення запасів і оптимізація процесів сприяють зниженню загальних витрат і підвищенню прибутковості.

Визначимо, що впровадження цієї системи пов'язане з певними викликами. Велика залежність від надійності постачальників і стабільності зовнішніх умов може стати ризиком у разі настання форс-мажорних обставин. Наприклад, затримки поставок або непередбачені зміни попиту можуть призвести до зупинки виробництва. Тому підприємства, що використовують JIT, повинні мати добре розроблені стратегії управління ризиками [3; 4]. Система «точно в строк» також сприяє підвищенню якості продукції, оскільки мінімізація запасів змушує виробників уникати дефектів, оскільки виправлення помилок може уповільнити весь виробничий процес. У цьому контексті вона тісно пов'язана з іншими концепціями, такими як ощадливе виробництво і загальне управління якістю.

Таким чином, система Just-in-Time є ефективним інструментом підвищення продуктивності та конкурентоспроможності підприємств. Її застосування допомагає оптимізувати використання ресурсів, знизити витрати і підвищити гнучкість виробничих процесів. Водночас, успішне впровадження вимагає врахування потенційних ризиків та забезпечення злагодженої взаємодії між усіма учасниками виробничого ланцюга.

References:

1. Just in Time-концепція управління виробництвом. Finagma.com. URL: <https://finagma.com/just-in-time-konczepczya-upravlinnya-vyrobnycztvom/> (дата звернення: 10.03.2025).
2. Just In Time: як працює найбільший склад запчастин в Україні. Agroportal.ua. URL: <https://agroportal.ua/publishing/lichnyi-vzglyad/just-in-time-kak-rabotaet-samyi-bolshoi-sklad-zapchastei-v-ukraine> (дата звернення: 10.03.2025).
3. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Алещенко В.І. Стратегічне управління як елемент організаційно-економічного механізму забезпечення економічної стійкості підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 12. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.30>.
4. Гринько Т., Гвініашвілі Т., Каліберда М.С. Стратегічне управління підприємством в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-71>.